

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра геодезії та картографії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана
факультету навчальної роботи Володимир ПАСЬКО
«29» 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
начальної дисципліни

“АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА”

для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 10 “Природничі науки”
спеціальності 103 “Науки про Землю”
освітньої програми “Картографія та географічні інформаційні системи”

Вид дисципліни – обов’язкова (ОК.14)

Форма навчання – денна

Навчальний рік – 2023/2024

Семестр – 4

Кількість кредитів ЄКТС – 8

Мова викладання, навчання та оцінювання – українська

Форма підсумкового контролю – диференційований залік

Пролонговано: на 2024/25 н. р. _____ (_____) “___” _____ 2024 р.;
на 2025/26 н. р. _____ (_____) “___” _____ 2025 р.;

Київ – 2023

Розробники: **Даценко Людмила Миколаївна**, професор кафедри геодезії та картографії, доктор географічних наук, професор, **Підлісецька Ірина Олександрівна**, доцент кафедри геодезії та картографії, **Боднар Сергій Петрович**, асистент кафедри геодезії та картографії

Затверджено на засіданні кафедри геодезії та картографії, протокол № 1 від 28 серпня 2023 року.

Завідувач кафедри

Людмила ДАЦЕНКО

28 серпня 2023 року.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету, протокол № 6 від 28 серпня 2023 року.

Голова науково-методичної комісії

Наталія КОРОГОДА

28 серпня 2023 року.

ВСТУП

1. Мета практики – оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці викладача вищої школи, формування у них на базі одержаних в Університеті знань професійних навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних умовах, проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять у ЗВО (семінарів, практичних, лабораторних). Базою для проходження практики є кафедра геодезії та картографії географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

2. Попередні вимоги до забезпечення проходження практики:

Успішне опанування дисциплін, що викладаються на кафедрі геодезії та картографії (рівень бакалаврів).

3. Анотація навчальної практики.

Асистентська практика з відривом від теоретичного навчання є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань – 10 “*Природничі науки*” спеціальності 103 – “*Науки про Землю*”, освітньо-наукової програми “*Картографія та географічні інформаційні системи*”

Дана практика входить у **цикл обов’язкових навчальних дисциплін освітньо-наукової програми “Картографія та географічні інформаційні системи”**.

Проводиться у 4-му семестрі **2 курсу в обсязі 240 годин (8 кредитів ECTS)**. Завершується практика – **диференційним заліком**.

На етапі проходження практики магістр проводить семінарські (практичні, лабораторні) заняття, відвідує заняття викладачів і готує письмові рецензії. Під час практики студент бере активну участь у науково-методичній роботі, займається самопідготовкою. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

4. Основні завдання навчальної дисципліни:

- вміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у закладах освіти;
- застосовувати освітні технології та методи викладання у закладах освіти.

Набуття загальних компетентностей:

- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності) (К 03);
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо (К 05).

Набуття фахових компетентностей спеціальності:

- вміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально -виховному процесі у закладах освіти (К 15).

Асистентська практика включає такі види діяльності магістра:

- а) навчальна робота:

- ознайомлення з плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- проведення семінарських, практичних і лабораторних занять;
- розробка розгорнутого плану і підготовка тексту завдань 1-2 практичних занять, проведення пробного заняття;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- перевірка самостійних і контрольних робіт, що передбачені навчальним планом;

б) методична робота:

- ознайомлення з робочими навчальними планами і робочими навчальними програмами дисциплін відповідних напрямів підготовки;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів засвоєння його студентами;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до семінарських, практичних, лабораторних занять і самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного і підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- розробка і впровадження інноваційних форм, методів і технологій навчання;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри та правилами її оформлення;

в) організаційно-вихована робота:

- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи фахової кафедри;
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;
- самостійне проведення 1-2 виховних заходів зі студентами академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі;
- участь у підготовці та проведенні студентських і учнівських олімпіад, у роботі Малої Академії Наук;
- участь у роботі засідань кафедри.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності) диференційований залік	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Законодавчо-правові акти, що регулюють надання організації навчально-виховного процесу у ЗВО	Індивідуальне навчання та співбесіда з	поточне усне опитування, самоконтроль	15%

		<i>викладачем</i>		
1.2	Специфіку організації навчально-виховної роботи у ЗВО	<i>Індивідуальне навчання та співбесіда з викладачем</i>	<i>поточне усне опитування, самоконтроль</i>	10%
1.3	Основні форми й методи проведення навчальних занять у ЗВО, методику проведення виховної роботи з студентами	<i>Індивідуальне навчання та співбесіда з викладачем</i>	<i>поточне усне опитування, самоконтроль</i>	15%
2.1	Аналізувати практичний досвід фахівців вищої школи, власну професійну діяльність	<i>Індивідуальне навчання</i>	<i>поточне усне опитування, самоконтроль</i>	10%
2.2	Планувати етапи навчально-виховної діяльності у ЗВО з метою досягнення конкретних освітніх цілей	<i>Індивідуальне навчання</i>	<i>поточне усне опитування, самоконтроль</i>	10%
2.3	Проводити семінарські, практичні, лабораторні та індивідуальні заняття у ЗВО та вміти оцінювати навчальні досягнення студентів у ЗВО	<i>Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль, перевірка навчальних розробок і матеріалів</i>	20%
2.4	Науково осмислювати результати навчальної та виховної роботи у ЗВО і на цій основі удосконалювати форми і методику навчання й технології у навчанні	<i>Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль</i>	10%
3.1	Здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях	<i>Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача</i>	<i>Поточний контроль, самоконтроль</i>	5%
4.1	Здатність працювати як індивідуально, так і в команді	<i>Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача</i>	<i>поточний контроль, самоконтроль, диференційован ий залік</i>	5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
Програмні результати навчання									
ПР 11. Застосовувати освітні технології та методи викладання предметного матеріалу наук про Землю у закладах освіти .	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки: Контроль знань здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного

матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки (20%) та оцінювання практичної підготовки (80%).

7.1 Форми оцінювання студентів:

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт. Письмовий звіт подається на рецензування науковому керівникові практики від кафедри. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та техніки безпеки, висновки та пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, встановленими програмою практики.

Оцінювання за формами контролю:

	<i>ЗМІ</i>	
	<i>Min. – 40 балів</i>	<i>Max. – 60 бали</i>
Проведення лекцій	„10” x 1 = 10	„10” x 2 = 20
Проведення практичних/лабораторних/семінарських занять	„5” x 4 = 20	„5” x 6 = 30
Підготовка і захист звіту	„5” x 1 = 10	„5” x 1 = 10
<small>„3” – мінімальна/максимальна оцінка, яку може отримати студент. ¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань. ^{б*} - додаткові бали</small>		

Шкала відповідності

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
75 – 89	добре
60 – 74	задовільно
0 – 59	незадовільно (з можливістю повторного складання)

ПРОГРАМА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Організація навчальної, виховної, методичної та науково-дослідної роботи магістрів

Зміст і послідовність асистентської практики визначається програмою згідно з навчальним планом за такими напрямками:

Навчальний: поглиблення й удосконалення теоретичних знань з фахових дисциплін та методики навчання й встановлення їхнього зв'язку з практичною

діяльністю; проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять на кафедрі (семінарів, практичних, лабораторних) із застосуванням сучасних методик і технологій, які активізують пізнавальну діяльність студентів; ознайомлення з формами і методами проведення занять у ЗВО та критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів у ЗВО; науково осмислювати результати навчальної та виховної роботи у ЗВО і на цій основі удосконалювати форми і методику навчання й технології у навчанні.

Виховний: ознайомлення з функціональними обов'язками куратора академічної групи; формування у магістрів-асистентів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі; ознайомлення з методикою проведення виховної роботи у ЗВО; формування уміння проводити групову та індивідуальну виховну роботу з студентами.

Науково-дослідницький: вивчити основні напрями наукової діяльності викладачів; формування у студентів творчого й дослідницького підходів до майбутньої професійної діяльності; спостереження та аналіз керівництва науково-дослідною роботою студентів у ЗВО.

Організаційний: ознайомлення магістрів з основними напрямами професійної діяльності викладача ЗВО; виробити уміння організовувати аудиторну та позааудиторну роботу студентів; формування у магістрів-асистентів навичок аналізу результатів своєї праці, розвиток навичок професійної рефлексії.

Методичний: ознайомлення із напрямами діяльності викладача ЗВО; заохочення до вдосконалення педагогічних здібностей з метою творчого вирішення завдань навчання і виховання; створення умов для розвитку здібностей і самореалізації магістрів у майбутній викладацькій діяльності, формування стилю викладання та потреби у самовдосконаленні; формування у магістрів-асистентів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі; розвиток особистісних якостей, необхідних у професійній діяльності; виробити уміння аналізувати досвід і практику роботи викладачів і кураторів, власну професійну діяльність.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основні форми і план проведення асистентської практики

Проведення практики		К-сть годин
1.	Навчальний напрям роботи	
1.1.	Відвідування занять: <ul style="list-style-type: none"> - лекційних - семінарських - практичних (Здійснення записів і узагальнення основних рекомендацій викладача щодо проведення цих форм занять)	6 6 6
1.2.	Підготовка до проведення практичного заняття (Розробка плану-конспекту практичного заняття, підготовка роздаткового матеріалу)	20
1.3.	Проведення практичного заняття (Дослідження матеріалів та удосконалення практичної роботи)	6
1.4.	Підготовка до проведення семінарського заняття (Розробка плану-конспекту семінарського заняття)	20
1.5.	Проведення семінарського заняття (Дослідження матеріалів та удосконалення семінарського заняття)	4
1.6.	Проведення навчальних консультацій (Аналіз проблем у навчанні студентів)	2
2.	Виховний напрям роботи	
2.1.	Спостереження за групою та індивідуальною роботою куратора академічної групи (Складання характеристики академічної групи)	20
2.2.	Підготовка й проведення виховного заходу (Написання сценарію виховного заходу)	30
3.	Методичний напрям роботи	
3.1.	Ознайомлення з особливостями методичної роботи викладача ЗВО (Участь у розробці навчально-методичних матеріалів)	30
4.	Науково-дослідницький напрям роботи	
4.1.	Спостереження за керівництвом наукової роботи студентів (Розробка індивідуальних завдань для написання курсової роботи)	30
5.	Організаційний напрям роботи	
5.1.	Ознайомлення з основними напрямками професійної діяльності викладача ЗВО	30
5.2.	Написання звіту про проходження асистентської практики	30
Всього годин		240

Підсумки практики. Оцінка результатів практики

1. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт.
2. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденником, характеристикою, планами-конспектами занять, методичними розробками, тощо) подається на рецензування науковому керівникові практики від кафедри.
3. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та техніки безпеки, висновки та пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, встановленими програмою практики.
4. Звіт із практики захищають студенти в комісії, призначеній завідувачем кафедри, у складі керівників-організаторів практики кафедри. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента за підписами членів комісії.
5. Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно. Студент, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховується з Університету.
6. Підсумки проведення кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підбиваються на засіданнях Вчених рад факультетів, інститутів щорічно.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Етичний кодекс університетської спільноти. URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf> (дата звернення: 05.06.2020).
2. Компетентнісно зорієнтована освіта: якісні виміри / В. О. Огнев'юк [та ін.]. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 367 с.
3. Методичні рекомендації до практичних занять тренінгу «Сучасні освітні технології у вищій школі» / Укл.: Є. С. Спіцин, Н. В. Кошечко, М. В. Жиленко. К.: 2020. 76 с.
4. Навчально-методичний посібник з асистентської педагогічної практики. Укл.: Жилінська О. І., Вижва С. А., Марушкевич А. А., Спіцин Є. С., Кошечко Н. В. – К.: 2020. – 147 с.
5. Плахотнік О. В. Методика навчання у вищій школі. Навчальний посібник. 2012, К.: ТОВ «Інфодрук». 106 с.
6. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (Введено в дію наказом ректора № 716-32 від 31 серпня 2018 року) [Електронний ресурс]: шлях доступу. <http://nmc.univ.kiev.ua/doc.htm>